

Plan- och bygglagen (2010:900), PBL

Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag i kraft som ett resultat av ett stort antal utredningar. Den nya lagen (2010:900) ersätter i sin helhet den tidigare plan- och bygglagen (1987:10) och lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk mm (1994:847).

En förändring är bl a att som en följd av EU:s tjänstedirektiv måste kontrollansvariga och sakkunniga vara certifierade (se PBL, kapitel 10, och BFS 2001:14).

På www.boverket.se, *PBL kunskapsbanken*, finns en vägledning till plan- och bygglagen och länkar till PBL, PBF och andra lagar, förordningar och föreskrifter.

I PBL, 8 kap. Krav på byggnadsverk, byggprodukter, tomter och allmänna platser, anges att (4 §, första stycket) ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

- 1) bärförmåga, stadga och beständighet,
- 2) säkerhet i händelse av brand,
- 3) skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
- 4) säkerhet vid användning,
- 5) skydd mot buller,
- 6) energihushållning och värmeisolering,
- 7) lämplighet för det avsedda ändamålet,
- 8) tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, och
- 9) hushållning med vatten och avfall.

I PBL, 4 §, andra stycket, anges att vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av PBL, 16 kap. 2 §.

Enligt PBL, 19 § (se SFS 2013:306, Lag om ändring i plan- och bygglagen) får en byggprodukt ingå i ett byggnadsverk endast om den är lämplig för den avsedda användningen. En byggprodukt ska anses lämplig om den

1. har sådana egenskaper att det byggnadsverk som produkten ska ingå i kan uppfylla de tekniska egenskapskrav som avses i 4 § första stycket 1–6, 8 och 9 när byggnadsverket är projekterat och uppfört på rätt sätt, eller
2. uppfyller kraven i föreskrifter som har meddelats med stöd av PBL, 16 kap. 6 §.

I PBL, 20 § (se SFS 2013:306) anges att bestämmelser om villkor för att släppa ut och tillhandahålla byggprodukter på marknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG3 (Byggproduktförordningen).

En byggprodukt som inte omfattas av förordning (EU) nr 305/2011 får säljas i Sverige för avsedd användning endast om den är lämplig enligt 19 §.

Av PBL, 21 § (se SFS 2013:306) framgår att bestämmelserna om märkning i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 338/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll gäller för byggprodukter som ska vara CE-märkta enligt

1. förordning (EU) nr 305/2011, eller
2. föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 6 § första stycket 2.

I PBL, 22 a § (se SFS 2013:306) anges att när CE-märkning ska vara den enda märkning som styrker en byggprodukts överensstämmelse med angivna prestanda i enlighet med artikel 8.3 i förordning (EU) nr 305/2011, får typgodkännande inte meddelas och redan meddelade typgodkännanden ska upphöra att gälla.

För att förstärka gällande lagars innebörd och bestämmelser kan regeringen komplettera gällande lagstiftning med förordningar. En förordning är underordnad lagen men har samma kraft och ska tillämpas parallellt med lagstiftningen.

Plan- och byggförordning (2011:338), PBF, trädde i kraft den 2 maj 2011. PBF innehåller bestämmelser om innehåll och definitioner, planer och områdesbestämmelser, krav på byggnadsverk, lov och anmälan mm och ersätter fyra tidigare förordningar: plan- och byggförordningen (1987:383), förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m., förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem och förordningen (1999:371) om kontroll av hissar och vissa andra motordrivna anordningar i byggnadsverk.

I PBF, 3 kap. Krav på byggnadsverk, 7 § anges att för att uppfylla det krav på bärförmåga, stadga och beständighet som anges i 8 kap. 4 § första stycket i PBL ska ett byggnadsverk vara projekterat och utfört på ett sådant sätt att den påverkan som byggnadsverket sannolikt utsätts för när det byggs eller används inte leder till

- 1) att byggnadsverket helt eller delvis rasar,
- 2) oacceptabla större deformationer,
- 3) skada på andra delar av byggnadsverket, dess installationer eller fasta utrustning till följd av större deformationer i den bärande konstruktionen, eller
- 4) skada som inte står i proportion till den händelse som orsakat skadan.

Enligt PBF, 4 kap. Krav på byggprodukter m.m., 1 § ska Boverket vara kontaktpunkt för byggprodukter enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG (Byggproduktförordningen).

I PBF, 7 kap. Kontrollplan, funktionskontrollanter, kontrollansvariga, 2 § sägs att när byggnadsnämnden prövar behovet av att en åtgärd eller ett byggnadsverk kontrolleras av någon som är sakkunnig enligt 10 kap. 8 § 2 i PBL ska nämnden ta särskild hänsyn till den risk för allvarliga personskador som uppkommer om åtgärden eller byggnadsverket inte uppfyller föreskrivna krav.

I 3 § anges att sådana funktionskontrollanter som avses i 8 kap. 25 § och sakkunniga enligt 10 kap. 8 § 2 i PBL ska ha den kunskap, erfarenhet och lämplighet som behövs för uppgiften och kunna styrka detta med ett intyg om certifiering. Certifieringen ska vara tidsbegränsad och avse ett visst slag av arbete.